

TUKEA TARVITSEVAN OPPILAAN ARVIOINTI PERUSOPETUKSESSA

KOONNUT LAURA SIRVIÖ & MINNA LAUKKANEN

KUOPIO

laura.sirvio@opedu.kuopio.fi
minna.laukkanen@opedu.kuopio.fi

Arvioinnin tehtävät perusopetuksessa

- Perusopetuslain[1] ja -asetuksen[2] mukaan perusopetuksen oppilaan arvioinnilla on kaksi toisiaan tukevaa tehtävää. Arvioinnin tehtävänä on
- ohjata ja kannustaa opiskelua sekä kehittää oppilaiden itsearvioinnin taitoja (formatiivinen arviointi).
- määrittää, missä määrin oppilas on saavuttanut oppiaineille asetetut tavoitteet (summatiivinen arviointi).
- Perusopetuksessa arviointi kohdistuu oppimiseen, osaamiseen, työskentelyyn ja käyttäytymiseen. Opiskelun ohjaaminen ja kannustaminen sekä itsearvioinnin taitojen kehittäminen toteutuvat formatiivisen arvioinnin avulla. Summatiivisesti arvioidaan sitä, miten oppilas on saavuttanut eri oppiaineille asetetut tavoitteet.

[1] Perusopetuslaki (628/1998) 22 § 1 mom.

[2] Perusopetusasetus (852/1998) 10 § 2 mom.

Arvioinnin yleiset periaatteet

- *Arviointi on yhdenvertaista*
- *Arviointi edellyttää avoimuutta, yhteistyötä ja osallisuutta.*
- *Arviointi on suunnitelmallista ja johdonmukaista.*
- *Arviointi on monipuolista.*

Monipuolinen arviointi perustuu **eri menetelmin kerättyihin näyttöihin**. Opettaja valitsee arviointimenetelmät arvioinnin tehtävien ja oppiaineen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Oppilaalle tulee tarjota **mahdollisuuksia osoittaa oppimistaan ja osaamistaan eri tavoin** ja tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisin keinoin.

Arviointimenetelmien valinnassa on otettava huomioon, että **vain yhden arviointimenetelmän avulla ei voida arvioida kaikkia oppiaineille asetettuja tavoitteita.**

- *Arviointi perustuu tavoitteisiin ja kriteereihin*

Arvioinnin yleiset periaatteet

- *Arvioinnissa otetaan huomioon oppilaiden ikäkausi ja edellytykset*

Arviointikäytännöt suunnitellaan ja toteutetaan oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti. Oppilaiden **erilaiset tavat oppia ja työskennellä otetaan huomioon** ja huolehditaan siitä, ettei **osaamisen osoittamiselle ole esteitä**.

- Arvioinnissa tulee ottaa huomioon **oppilaan terveydentila ja erityistarpeet**. Oppimisen tuen tarpeet sekä muut osaamisen osoittamista vaikeuttavat syyt tulee ottaa arviointikäytännöissä huomioon siten, että oppilaalla on mahdollisuus **erityisjärjestelyihin ja vaihtoehtoisiin tapoihin osoittaa osaamisensa**.

Opinnoissa eteneminen perusopetuksen aikana

Opinnoissa eteneminen vuosiluokittain

- Oppilas voi myös siirtyä seuraavalle vuosiluokalle, vaikka hänen vuosiluokan suorituksensa jossakin oppiaineessa olisi hylätty, **jos arvioidaan, että hän kykenee selviytymään seuraavan vuosiluokan opinnoista hyväksytysti**. Oppilas voidaan jättää vuosiluokalle, jos hänen lukuvuotta koskeva suorituksensa yhdessä tai useammassa vuosiluokan oppimäärään kuuluvassa oppiaineessa on tukitoimista huolimatta hylätty.
- Ennen luokalle jättämistä oppilaalle tulee varata mahdollisuus opetukseen osallistumatta osoittaa saavuttaneensa asianomaisessa oppiaineessa hyväksyttävät tiedot ja taidot erillisessä näytössä.[\[1\]](#) Jos suoritusmahdollisuus annetaan lukuvuoden koulutyön päätyttyä, vuosiluokalle jättämisestä voidaan koulutyön päättyessä tehdä lukuvuositodistukseen ehdollinen päätös. Päätöksessä mainitaan ne vuosiluokan oppimäärän osa-alueet, joiden hyväksyty suorittaminen erillisessä näytössä on vuosiluokalta siirtymisen edellytys.

[\[1\]](#) Perusopetusasetus 11 § 1 ja 2 mom.

Opinnoissa eteneminen perusopetuksen aikana

- **Kuopion opsin paikallinen tarkennus:** Jos vuosiluokalle jättämisestä on tehty lukuvuositodistukseen ehdollinen päätös, oppilaalle varataan lukuvuoden koulutyön päätyttyä yksi suoritushetki, jossa hän voi osoittaa opetukseen osallistumatta saavuttaneensa asianomaisessa oppiaineessa hyväksyttävät tiedot ja taidot. Näytön ajankohta päätetään koulukohtaisesti.
- Oppilas voidaan myös jättää vuosiluokalle, vaikka hänellä ei ole hylättyjä suorituksia, jos se katsotaan hänen yleisen koulumenestyksensä vuoksi tarkoituksenmukaiseksi. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen tulee tällöin varata mahdollisuus tulla kuulluksi ennen päätöksen tekemistä.
- Vuosiluokalle jäävän oppilaan suoritukset asianomaiselta luokalta raukeavat. [\[1\]](#)

[\[1\]](#) Perusopetusasetus 11 § 2 mom.

Eteneminen oman opinto-ohjelman mukaan

- Oppilas voi edetä opinnoissa vuosiluokkiin jaetun oppimäärän sijaan vuosiluokkiin sitomattomasti oman opinto-ohjelman mukaisesti. Paikallisessa opetussuunnitelmassa määrätään opintokokonaisuuksista, joiden suorittaminen hyväksytysti on edellytyksenä opinnoissa etenemiseen asianomaisessa oppiaineessa. Oman opinto-ohjelman mukaan opiskeleva oppilas saa lukuvuoden päätteeksi lukuvuositodistuksen kyseisenä lukuvuonna hyväksytysti suorittamistaan opinnoista ja siirtyä lukuvuoden koulutyön päätyttyä opinnoissaan eteenpäin.
- **Kuopion opsin paikallinen tarkennus:** Kuopion perusopetuksessa opetus järjestetään vuosiluokittain etenevänä. Perustelluista syistä eri oppiaineiden opinnoissa voidaan edetä vuosiluokkiin jaetun oppimäärän asemesta vuosiluokkiin sitomattomasti. Hyvinvoinnin edistämisen ja kasvun ja oppimisen palvelualueen toimintasäännön mukaan rehtori tekee asiasta hallintopäätöksen. Oppilaalle laaditaan opetussuunnitelmaan perustuva **henkilökohtainen opinto-ohjelma** yhteistyössä oppilaan, huoltajien ja oppilasta opettavien opettajien kanssa.
- Yhdeksännellä vuosiluokalla oleva oppilas luetaan tämän vuosiluokan oppilaaksi, kunnes hän suorittaa perusopetuksen koko oppimäärän ja saa päättötodistuksen tai eroaa koulusta.

Vuosiluokkiin sitomaton opiskelu

- Mikäli vuosiluokkiin sitomatonta opetusta käytetään vain yksittäisen oppilaan kohdalla, laaditaan hänelle opetussuunnitelmaan perustuva **opinto-ohjelma**. Siinä kuvataan oppilaan **opintojen tavoitteet**, määritellään **opintokokonaisuuksien suorittamisjärjestys, aikataulu ja mahdolliset erityistavoitteet**. Oppilaan opintojen etenemistä tulee seurata **säännöllisesti**.
- Opintokokonaisuudet muodostetaan kussakin oppiaineessa valtioneuvoston asetuksen määrittelemän tuntijaon ja opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Opintokokonaisuudet voidaan myös muodostaa yhdistämällä eri oppiaineiden tavoitteita ja sisältöjä.

T1- T4 S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen

Tarjotaan monipuolisia tilaisuuksia harjoitella omien kokemusten, ajatusten ja mielipiteiden jakamista, toisten kuuntelemista ja rakentavan palautteen antamista ja saamista eri viestintäympäristöissä. Harjoitellaan ja havainnoidaan omaa vuorovaikutusta erilaisissa viestintätilanteissa, esimerkiksi tapoja olla kohtelias, toimia tavoitteellisesti ja esittää oma mielipiteensä ja perustella se ottaen toiset huomioon. Harjoitellaan ilmaisukeinoja erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa. Ohjataan kokonaisilmaisuuksiin, hyödynnetään draaman toimintamuotoja erilaisten ajankohtaisten aiheiden, teemojen ja kirjallisuuden käsittelyssä. Tarjotaan mahdollisuuksia osallistua oman luokan ja kouluyhteisön kulttuuritoiminnan suunnitteluun ja toteutukseen.

Tavoitteet	Arvioinnin kohde	Arvosana 8	Oppimisympäristön huomiot, ohjauksen huomiot, eriyttäminen,
T1 <u>opastaa</u> oppilasta <u>vahvistamaan taitoaan</u> toimia rakentavasti erilaisissa viestintäympäristöissä ja <u>ilmaisemaan</u> mielipiteensä	Puheviestintätilanteissa toimiminen	Oppilas esittää ajatuksiaan ja ilmaisee mielipiteensä itselleen tutuissa viestintäympäristöissä.	
T2 <u>ohjata</u> oppilasta <u>huomaamaan</u> omien kielellisten ja viestinnällisten valintojensa vaikutuksia ja <u>huomioimaan</u> toisten tarpeita ryhmäviestintätilanteissa	Toiminta vuorovaikutustilanteissa	Oppilas hyödyntää äänenkäytön, viestien kohdentamisen ja kontaktinoton taitoja erilaisissa vuorovaikutustilanteissa, osaa muunnella viestintätapaansa tilanteen mukaan ja pyrkii ottamaan muiden näkökulmat huomioon.	
T3 <u>ohjata</u> oppilasta <u>käyttämään</u> luovuuttaan ja <u>ilmaisemaan</u> itseään monipuolisesti erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa, myös draaman avulla	Ilmaisukeinojen käyttö	Oppilas osaa käyttää kokonaisilmaisun keinoja omien ideoidensa ja ajatustensa ilmaisemiseen ryhmässä, osaa pitää lyhyen valmistellun puheenvuoron tai esityksen sekä osallistuu draamatoimintaan.	
T4 <u>kannustaa</u> oppilasta <u>kehittämään</u> myönteistä viestijäkuvaa sekä halua ja kykyä toimia erilaisissa, myös monimediaisissa vuorovaikutustilanteissa	Vuorovaikutustaitojen kehittyminen	Oppilas ottaa vastaan palautetta omasta toiminnastaan ja antaa palautetta muille.	

OPPIMISEN TAVOITTEET, 9.LK KUOPION OPS	SISÄLTÖALUE	OSAAMISEN KUVAUS ARVOSANALLE 5 PÄÄTTÖARVIOINNISSA
T1 Oppilas on fyysisesti aktiivinen, kokeilee erilaisia liikuntamuotoja ja harjoittelee aktiivisesti.	S1, fyysinen toimintakyky	Oppilas osallistuu satunnaisesti ja valikoiden liikuntatuntien toimintaan.
T2 Oppilas havainnoi itseään ja ympäristöään eri aistien avulla ja tekee tarkoituksenmukaisia ratkaisuja.	S1, fyysinen toimintakyky	Oppilas osaa kertoa joitain havaintojaan ja hyödyntää niitä opettajan auttamana omassa toiminnassaan.
T3 Oppilas kehittää tasapaino- ja liikkumistaitojaan erilaisissa oppimisympäristöissä	S1, fyysinen toimintakyky	Oppilas osaa käyttää ja yhdistää tasapaino- ja liikkumistaitoja joissakin opetuissa liikuntamuodoissa.
T4 Oppilas kehittää välineenkäsittelytaitojaan erilaisissa oppimisympäristöissä.	S1, fyysinen toimintakyky	Oppilas osaa käyttää välineenkäsittelytaitoja joissakin opetuissa liikuntamuodoissa.
T5 Oppilas arvioi, ylläpitää ja kehittää fyysisiä kunto-ominaisuuksiaan.	S1, fyysinen toimintakyky	Oppilas osaa kertoa joitain fyysisten kunto-ominaisuuksien arviointimenetelmiä ja toisen ohjauksessa harjoittaa ominaisuuksiaan
T6 Oppilas vahvistaa uima- ja vesipelastustaitojaan.	S1, fyysinen toimintakyky	Oppilas osaa uida 10 m.
T7 Oppilas toimii tunneilla turvallisesti ja asiallisesti.	S1, fyysinen toimintakyky	Oppilas osaa kertoa , miten toimitaan turvallisesti ja asiallisesti, sekä toimii ja varustautuu yleensä ohjeiden mukaan.
T8 Oppilas työskentelee kaikkien kanssa ja pystyy säätämään toimintaansa ja tunnelmaisuaan liikuntatilanteissa.	S2 sosiaalinen toimintakyky	Oppilas työskentelee valikoimiensa ihmisten kanssa sekä säätää toimintaansa ja tunnelmaisuaan niin, että pystyy toimimaan liikuntatilanteissa muiden kanssa.

Poissaolojen vaikutukset arviointiin

- Oppilaan tulee osallistua opetukseen, ellei hänelle ole sairaudesta tai muusta erityisestä syystä tilapäisesti myönnetty siitä vapautusta.[\[1\]](#) Oppilaan opiskelu ja siihen perustuva arviointi voidaan järjestää osittain toisin, jos se on perusteltua oppilaan terveydentilaan liittyvistä syistä.[\[2\]](#)
- Jos oppilas on luvattomasti poissa eikä osallistu opetukseen, kokeisiin eikä muihinkaan hänelle tarjottuihin näyttömahdollisuuksiin, eikä hänellä ole hyväksytyjä suorituksia suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa määriteltyihin oppiaineen tavoitteisiin, hän voi saada oppiaineesta hylätyn arvosanan lukuvuositodistukseen.
- [\[1\]](#) Perusopetuslaki 35 §
- [\[2\]](#) Perusopetuslaki 18 § 1 mom.

Sairaudesta johtuvat poissaolot ja arviointi

- Lähtökohtana on, että oppilas saa opetussuunnitelman mukaista opetusta. Jos oppilas ei **sairauden vuoksi** voi osallistua kouluopetukseen, hänen opetuksensa voidaan järjestää **antamalla hänelle ohjausta, oppimateriaalia ja oppimista tukevaa arviointipalautetta kotiin (tai muuhun paikkaan)**. Yhteistyö huoltajan kanssa on tällaisessa tilanteessa erityisen tärkeää.
- Oppilaalle tulee laatia **oppimissuunnitelma**, jonka avulla opintojen etenemistä voidaan suunnitella ja toteuttaa. Jos oppilas on otettu tai siirretty erityisopetukseen, asiat kirjataan hänelle laadittuun henkilökohtaiseen opetuksen järjestämistä koskevaan suunnitelmaan (HOJKS). Sairaana oleva oppilas ei välttämättä pysty etenemään opinnoissaan samaan tahtiin kuin koulussa opiskelevat. Kun oppilas palaa kouluun sairauden jälkeen, voidaan hänelle tarvittaessa antaa tukiopetusta.

Välitodistus

- Opetuksen järjestäjä päättää mahdollisten välitodistusten antamisesta. Välitodistus annetaan samoin perustein kuin lukuvuositodistus. **Kuopion opsin paikallinen tarkennus:** Välitodistukset annetaan vuosiluokilla 7 – 9.
- Jos paikalliseen opetussuunnitelmaan ei ole kirjattu joustomahdollisuutta todistuksen antamisessa, tarvittavaa joustoa tuo perusopetuslain 18 §, jossa käsitellään erityisiä opetusjärjestelyjä. Kyseisen pykälän 3) kohdan mukaan oppilaan opiskelu (ja arviointi) voidaan järjestää osittain toisin kuin kyseisessä laissa tai sen nojalla säädetään ja määrätään, mikäli se on perusteltua oppilaan **terveydentilaan** liittyvistä syistä.
- Jos oppilas ei ole sairauden vuoksi voinut osallistua kouluopetukseen eikä muutoinkaan opiskella tai antaa näyttöjä, **voidaan todistuksen avulla annettava arviointipalaute jättää em. säännöksen perusteella antamatta.** Asiasta tehdään **hallintopäätös.** Huoltajaa tulee kuulla ennen päätöksen tekemistä. Oppilaalle ja huoltajalle annetaan palautetta muulla tavoin kuin todistuksen avulla.

Perusopetuksen päättöarviointi

- Uudet arviointikriteerit koskien perusopetuksen päättöarviointia tulivat voimaan 1.8.2021 alkaen. Päättöarvioinnin kriteerit määrittelevät numeroarvosanoihin 5, 7, 8 ja 9 vaadittavan osaamisen tason kussakin oppiaineessa.
- Päättöarvosana on oppiaineen tavoitteiden ja kriteerien perusteella muodostettu kokonaisarviointi. Paremman osaamisen tason saavuttaminen jonkin tavoitteen osalta voi **kompensoida hylätyn tai heikomman suoriutumisen jonkin muun tavoitteen osalta.**
- Mikäli oppilas on perusopetuslain 18 §:ssä[\[1\]](#) tarkoitetulla päätöksellä vapautettu kokonaan jonkin perusopetuksen oppimäärään kuuluvan oppiaineen opiskelusta, ei tätä oppiainetta arvioida. Oppiaineen opiskelusta vapauttamiseen tulee olla erityisen painavat syyt ja sen tulee perustua jokaisen oppilaan osalta yksilölliseen ratkaisuun.

[\[1\]](#) Perusopetuslaki 18 § 1 mom.

Sitä saat mitä tilaat, sitä saat mitä arvioit

Arvioinnin menetelmän valinta: erilaista oppimista saadaan esiin erilaisilla arviointimenetelmillä.

Oman parhaan osaamisen näyttäminen eri menetelmillä

Arviointi opelle mahdollisuus ja väline saada aikaan erilaista oppimista

Mitä arvioit, sillä tavalla oppilaat alkavat valmistautua oppimiseen.

Arvioinnin tarkoitus on tukea, ohjata ja edistää oppilaan oppimisprosessia.

Summatiivinen arviointi

- Suullinen, sanallinen ja numeerinen arviointi

Erilaiset
arviointitavat
mahdollistavat,
että erilaiset
oppilaat voivat ja
pääsevät
näyttämään
osaamistaan

Erityistä tai tehostettua tukea tarvitsevat oppilaat tarvitsevat erilaisia arvioinnin osoittamistapoja.

Yhteisön kokonaisvastuu, arviointikulttuuri

Ymmärtämisen ja ajattelun edistäminen: arvioinnissa pitäisi käyttää useampia menetelmiä

Arviointivaihtoehdot ja ”armottomuus” : oppilaista riippumattomista syistä esim. uusintayritystä ei yleensä anneta.

Erilaiset oppilaat tarvitsevat erilaisia arviointimenetelmiä, jotta oppiminen etenisi aidosti.

Numeerinen arviointi

Opettajan neuvot ja oppimisen ohjaus kärsii, koska koenumero ratkaisee.

Hyvät oppilaat menestyvät joka tapauksessa.

Psykososiaaliset haitat: koepelko, koeahdistus, jännittäminen, "en osaa"

Suorituskeskeisyyden lisääntymisen, näyttökulttuurin lisääntymisen malli (hyvä suoriutuminen = hyvä lapsi/nuori)

Numeerinen arviointi on kapea-alaista, vaikkakin tuttua oppilaille ja huoltajille.

Koulukokeet keskittyvät hallinnallisiin tavoitteisiin ja ne edistävät tarpeetonta vertailuasetelman syntymistä ryhmässä.

Oppimistarpeet jäävät helposti varjoon: kokeet ja arviointi vaikuttavat siihen, millaista oppimista koulussa harjoitetaan. (ylioppilaskoe, valmistautuminen alkaa heti ensimmäisellä luokalla lukiossa)

Pisteyttäminen ja arvosanojen laskeminen, kokoaminen ja taltioiminen on työlästä ja vie huomion pois oppimisen ja siihen liittyvältä ohjaukselta ja opetukselta.

Kynä-paperi- koe mittaa kognitiivista taitoa

- Ulkoisen oppimismotivaation korostuminen
- Opettajan kontrollin ja osaamisen osoittamisen väline
- Opettajat tekevät tutkimuksen mukaan vähän yhteistyötä kokeiden tekemisessä.
- Opettajan työn ja esittämisen määrä on suurempi, ei laatu
- Opettajat vähättelevät havainnoinnin merkitystä arvioinnissa.
- Kirjallinen todiste oppilaan sen hetkisestä tiedosta

Kirjallinen koe tukea tarvitseville oppilaille

Fontin valinta ja fonttikoko, riviväli

Kokeen koko, esim. A3

Vain 1-2 tehtävää/sivu, jolloin koe on helppo tehdä myös osissa.

Selkokieli tehtävänannoissa, avainsanojen alleviivaus, moniosaisten kysymysten numerointi, värien käyttö.

Näiden tukikeinojen käyttö ei saa vaikuttaa alentavasti arviointiin!

Kirjallinen koe tukea tarvitseville oppilaille

Tehtävien lukeminen ääneen

Avaavat lisäkysymykset

Lisäaika

Suullinen täydentäminen (opettajan kanssa, nauhoitus)

Erillinen koetila

S2- oppilailla mahdollisuus sanakirjan käyttöön

Apuvälineiden käyttö (lukuviivain, laskin, valmiit kaavat, kertotaulu, satataulu, 10-järjestelmä, lunttilaput, käsitteet näkyvillä kokeessa...)

Kokeen tekeminen useampana päivänä

Erilaisia menetelmiä arviointiin

Suullinen koe

Oppimispäiväkirja esim. liikunnassa
tai äidinkielessä lukupäiväkirja

Portfoliot, posterit, esitelmät,
esseet, sarjakuvat, draama,
tutkimusprojektit

Valokuvat, videot suoritetuista
tehtävistä, esim. kotitaloudessa

Näyttökoe/toiminnallinen koe
yksin/parin kanssa/ryhmässä

Pelillisuus, esim. valmiit
pelisovellukset, pakohuone

Kirjalliset kokeet (myös verkossa),
kotikoe, aineistokoe (materiaalit
mukana), tiedonhankintakoe, open
book-koe, oppilaiden laatimia
koekysymyksiä,
ennakkokysymykset

Arviointi erityisissä tilanteissa

- Oppilaan ja huoltajan tulee tietää, miten **painoalueisiin keskittynyt osaamisen** näyttö näkyy oppilaan arvioinnissa todistukseen merkityn arvosanan muodostumisessa. Erityisten painoalueiden mukaan opiskeltaessa **oppilaan** **suorituksia arvioidaan suhteessa yleisen oppimäärän tavoitteisiin.**
- S2-oppilaan arviointikriteerien selkeyttäminen. Oppilas voi tehdä saman kokeen muiden kanssa, mutta **suorituksia arvioidaan suhteessa S2-oppimäärän tavoitteisiin.**

Esimerkki painotetun/mukautetun kokeen
numeerisesta arvioinnista

Painoalueittain tehdyn kokeen arvosana	Vastaa yleisopetuksen arvosanaa:
10	8
9	7-8
8	6-7
7	5-6
6	5
5	Tehdään yksilöllistettyjen tavoitteiden koe

Työskentelyn arviointi osana oppiainetta

Esimerkkejä käsityön osaamisen kuvauksista työskentelyn näkökulmasta

Osaamisen kuvauksia
päättöarvioinnin
kriteeritaulukosta
(OPH-5042-2020)

T1: Oppilas suunnittelee työtään annettujen ohjeiden mukaan. (A7)

T2: Oppilas asettaa opettajan avulla konkreettisen työskentelyyn liittyvän oppimisen tavoitteen. (A5)

T6: Oppilas osaa käyttää käsityöprosessin suunnittelussa, valmistamisessa ja dokumentoinnissa sekä yhteisöllisen tiedon tuottamisessa tieto- ja viestintäteknologiaa. (A8)

T5: Oppilas arvioi ja ennakoi työskentelyn vaaroja ja riskejä osana käsityöprosessia. (A9)

T3: Oppilas osallistuu molempien käsityön työtapojen opetukseen.

Oppilas käyttää erilaisia työvälineitä ja materiaaleja tarvittaessa konkreettisesti ohjattuna. (A5)

Opetushallitus: Oppimisen ja työskentelytavoitteet

”Oppilaat kasvavat liikkumaan ja liikunnan avulla”
(Oppimisen ja työskentelyn tavoitteita vuosiluokilla 7 – 9)

Fyysinen toimintakyky

- T1 Harjoittelu parhaansa yrittäen**
- T2 Havainto- ja ratkaisuntekotaidot**
- T3-T4 Motoriset perustaidot**
- T5 Fyysiset ominaisuudet**
(voima, nopeus, kestävyys ja liikkuvuus)
- T6 Uima- ja vesipelustaito**
- T7 Turvallinen ja asiallinen toiminta tunneilla**

Sosiaalinen toimintakyky

- T8 Työskentely kaikkien kanssa ja toisten huomioon ottaminen**
- T9 Toiminta reilun pelin periaatteella ja vastuu yhteisistä oppimistilanteista**

Psyykinen toimintakyky

- T10 Vastuu omasta toiminnasta ja itsenäinen työskentely**
- T11** Myönteiset kokemukset omasta kehosta, pätevyydestä ja yhteisöllisyydestä
- T12** Liikunnallisen elämäntavan merkityksen ymmärtäminen
- T13** Tietoa esim. harrastusmahdollisuuksista

Opetussuunnitelman perusteiden Kuopion paikallinen tarkennus

- Opettajat suunnittelevat opetusta ja arviointia yhdessä sekä sopivat yhteisistä käytänteistä, jotta varmistetaan arvioinnin monipuolisuus, johdonmukaisuus ja yhdenvertaisuus.
- Oppilaiden kanssa keskustellaan arviointiperusteista oppimisjakson alkaessa sekä sen päätyttyä ja verrataan suorituksia yhdessä opetussuunnitelman tavoitteisiin.
- Koulu ja opettajat tiedottavat huoltajia lukuvuoden alkaessa arviointikäytänteistä. Oppilaille ja huoltajille tiedotetaan ennen monialaisten oppimiskokonaisuuksien alkamista siitä, minkä oppiaineiden tavoitteita monialainen oppimiskokonaisuus sisältää ja minkä oppiaineiden arviointiin se vaikuttaa.
- Huoltajat saavat tietoa oppilaan edistymisestä, työskentelystä ja käyttäytymisestä kokeiden, erilaisten suoritusten, todistusten, oppimiskeskustelujen ja muun palautteen avulla.
- Koetulokset, testitulokset ja muut arviointiin vaikuttavat suoritukset ja töistä saadut arvosanat merkitään Wilmaan. Kirjalliset kokeet näytetään huoltajille pyydettäessä ja niitä säilytetään koulussa vuosi lukuvuoden päättymisen jälkeen.

Karvi :

koulun arviointikulttuuri

- Arvioinnin kohteet ja keskeiset arviointikysymykset ovat:
- *arviointikäytännöt*: millaisia arviointimenetelmiä kouluissa ja oppilaitoksissa käytetään? Arviointimenetelmät mahdollistavat pohdinnan, miten tunnistetaan erilaisten arviointimenetelmien merkitys erilaisille oppijoille ja erilaiseen oppimiseen.
- *arviointiosaaminen*: mitkä arvioinnin toteuttamisen tiedot, taidot ja asenteet ovat ajantasaisia, ja millaisten kehittämiseen tarvitaan tukea ja huomiota?
- *arviointikulttuuri*: miten arviointikäytännöt ja arviointiosaaminen yhdistyvät kokonaisuudeksi, joka ohjaa yhteisöllisesti arvioinnin osapuolia oppimisen ja osaamisen edistämiseen ja jossa arviointi muodostuu luontevaksi osaksi jokapäiväistä koulutyötä?
  - *Millaista on opettajien arviointia koskeva yhteistyö?*
  - *Millaista kodin ja koulun arviointiyhteistyö on ollut?*
  - *Miten arviointikulttuuria johdetaan koulussa?*

Lähteet

- Perusopetuslaki 628/1998

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628>

- Perusopetusasetus 852/1998

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980852?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=perusopetusasetus>

- Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/perusopetus/419550/sisallot/605630>

- Kuopion kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelma 2016

<https://eperusteet.opintopolku.fi/beta/#/fi/opetussuunnitelma/6684141/perusopetus/tiedot>

- <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/oppilaan-poissaolot-ja-arviointi>

- Päivi Atjonen, Atjonen Puhuu Arvioinnista https://www.youtube.com/channel/UCE6xao0JZm8di_KECFYjXaQ

- Pirjo Koivulan diat, OPH

<https://docplayer.fi/42362054-Tukea-tarvitsevan-oppilaan-arviointi-pirjo-koivula-opetusneuvos-opetushallitus.html>

- Opetushallitus

[Taide- ja taitoaineiden sekä valinnaisten aineiden arviointi \(oph.fi\)](https://www.oph.fi/fi/taide-ja-taitoaineiden-seka-valinnaisten-aineiden-arviointi)

- Karvi: ”Että tietää missä on menossa” – Oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa

<https://karvi.fi/publication/etta-tietaa-missa-on-menossa-oppimisen-ja-osaamisen-arviointi-perusopetuksessa-ja-lukiokoulutuksessa/>